

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experiment research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงผลของระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ต่อการตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่สตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดเชียงใหม่และลำพูนจำนวน 68 ราย โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจงตามคุณสมบัติคือ อายุ 20ปีขึ้นไป สามารถเข้าใจและสื่อภาษาไทยได้ ไม่เคยมีประวัติเป็นมะเร็งเต้านมมาก่อน และยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัย ผู้วิจัยได้สุ่มให้โรงงานหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 33 ราย และให้อีกโรงงานหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมซึ่งมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 35 ราย ผู้วิจัยควบคุมตัวแปรภายนอกของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาโดยจัดให้กลุ่มตัวอย่างมีความคล้ายคลึงกัน ในประเภทของโรงงาน ช่วงอายุ และระดับการศึกษา กลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดระบบการพยาบาลของโอเร็ม ส่วนกลุ่มควบคุมได้รับเอกสารแผ่นพับเกี่ยวกับการตรวจเต้านมด้วยตนเอง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองได้แก่ 1) วิดีโอเทปที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับมะเร็งเต้านมและการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ของสมาคมโรคมะเร็งแห่งสหรัฐอเมริกา แปลเป็นภาษาไทยโดยศูนย์ดัชนียรภัย ตรวจสอบเนื้อหาและความถูกต้องโดยศาสตราจารย์แพทย์หญิงมาลัย มุตตารักษ์ หุ่นจำลองเต้านม ผลิตโดยบริษัทกอมาร์ตประเทศสหรัฐอเมริกาตามมาตรฐานการผลิตอุปกรณ์ทางการแพทย์ 2) เอกสารการตรวจเต้านมด้วยตนเองของบริษัทเซริง (กรุงเทพ) จำกัด ผ่านการตรวจสอบเนื้อหาโดยคณะแพทย์ผู้ทรงคุณวุฒิของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 3) การพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้เพื่อส่งเสริมการตรวจเต้านมด้วยตนเองสำหรับสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ของโอเร็ม (Orem, 1995) นำไปตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ

และนำไปทดลองใช้กับสตรีที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่างภายใต้การสังเกตและให้ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ 2 ท่าน และปรับให้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างก่อนนำไปใช้จริง 4) แบบสังเกตความถูกต้องในการตรวจเต้านมด้วยตนเองที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำไปตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่าดัชนีความตรงด้านเนื้อหาเท่ากับ .81 และหาความเชื่อมั่นของการสังเกต โดยคำนวณหาค่าความสอดคล้องที่สังเกตได้โดยใช้สถิติเคปป์ (Kappa statistic) ได้ค่าความสอดคล้องที่สังเกตได้เท่ากับ .89 ก่อนนำมาใช้จริง และ 5) แบบบันทึกการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลได้แก่ 1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง และ 2) แบบสอบถามการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำไปตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิได้ค่าดัชนีความตรงด้านเนื้อหาเท่ากับ .97 และนำไปคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค ได้ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นเท่ากับ .84

ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามความรู้เรื่องโรคมะเร็งเต้านมและการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และแบบสอบถามการตรวจเต้านมด้วยตนเอง หลังจากนั้นผู้วิจัยจัดให้กลุ่มควบคุมได้รับเอกสารแผ่นพับเกี่ยวกับมะเร็งเต้านมและการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ส่วนกลุ่มทดลองได้รับการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้โดยผู้วิจัยทั้งสิ้น 4 ครั้ง ในครั้งที่ 1 ผู้วิจัยได้สอนและให้ข้อมูลโดยให้กลุ่มทดลองดูวิดีโอเทปที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับมะเร็งเต้านมและการตรวจเต้านมด้วยตนเอง ครั้งที่ 2 ผู้วิจัยสอนและสาธิตการตรวจเต้านมกับหุ่นจำลองเต้านม และให้กลุ่มทดลองสาธิตย้อนกลับเป็นรายบุคคล ซึ่งขณะที่กลุ่มทดลองสาธิตย้อนกลับการตรวจเต้านมกับหุ่นจำลองเต้านม ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องในการตรวจเต้านมด้วยตนเองของกลุ่มทดลอง โดยให้ผู้ช่วยวิจัยเป็นผู้สังเกตโดยใช้แบบสังเกตความถูกต้องในการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และผู้วิจัยได้สนับสนุนชี้แนะจนกลุ่มทดลองสามารถตรวจเต้านมได้อย่างถูกต้อง ส่วนครั้งที่ 3 และครั้งที่ 4 ผู้วิจัยได้ติดตามให้การพยาบาลอย่างต่อเนื่องในเดือนที่ 1 และในเดือนที่ 2 ถัดมาตามลำดับการพบปะกันครั้งที่ 3 และ 4 นี้ ผู้วิจัยจัดให้มีการแสดงความคิดเห็น ระหว่างผู้วิจัยกับกลุ่มทดลอง และให้กลุ่มทดลองบันทึกการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และปัญหา/อุปสรรคในการตรวจเต้านมด้วยตนเองของแต่ละคนในแบบบันทึกที่ผู้วิจัยจัดให้ ในขณะที่ผู้วิจัยให้ข้อมูล สนับสนุนและชี้แนะแนวทางให้กับกลุ่มทดลอง จากนั้นในอีก 3 เดือนถัดมาผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลครั้งสุดท้ายตามแบบสอบถามความรู้เรื่องมะเร็งเต้านมและการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และแบบสอบถามการตรวจเต้านมด้วยตนเองอีกครั้งในกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม นำข้อมูลที่ได้ทั้งหมดมาตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

1. การตรวจด้านมด้วยตนเองของสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในกลุ่มทดลองภายหลังได้รับการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ สูงกว่าก่อนได้รับการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = -4.784, p < .01$)

2. การตรวจด้านมด้วยตนเองของสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในกลุ่มทดลองภายหลังที่ได้รับการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ สูงกว่ากลุ่มควบคุมที่ได้รับการเอกสารแผ่นพับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($Z = -5.349, p < .01$)

5.2 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

ได้รูปแบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ ที่ส่งเสริมให้กลุ่มสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ของการตรวจด้านมด้วยตนเอง และมีการตรวจด้านมด้วยตนเองตามวิธีการที่ถูกต้อง

5.3 ข้อจำกัดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมในเขตจังหวัดเชียงใหม่และลำพูน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ได้จึงมิได้เป็นตัวแทนของสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมทั้งหมด ทำให้เกิดข้อจำกัดในแง่ของการนำผลการวิจัยไปใช้ในสตรีกลุ่มอื่นๆ หรือการนำผลการวิจัยไปใช้กับโรงงานอุตสาหกรรมอื่นที่มีลักษณะแตกต่างกันไป

5.4 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ด้านการปฏิบัติพยาบาล เป็นแนวทางสำหรับเจ้าหน้าที่ในทีมสุขภาพหรือนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับในด้านการส่งเสริมสุขภาพ ในการนำระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้มาประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการตรวจด้านมด้วยตนเองในกลุ่มสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมอื่นๆ เพื่อให้สตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมีความรู้ความเข้าใจและมีการตรวจด้านมด้วยตนเองได้ตามหลักและวิธีการที่ถูกต้อง

2. ด้านการศึกษา จากการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนทฤษฎีระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ของโอเร็ม ในการนำไปใช้ด้านการศึกษาพยาบาลควรส่งเสริมให้นักศึกษา

มีความรู้ความเข้าใจเห็นถึงประโยชน์ของการพยาบาลโดยใช้กรอบทฤษฎีเป็นแนวทาง โดยจัดให้มีการเรียนการสอนเกี่ยวกับทฤษฎีการพยาบาล และจัดให้มีการฝึกปฏิบัติโดยนาระบบการพยาบาลไปประยุกต์ใช้กับผู้รับบริการจริง

3. ด้านการวิจัย เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับระบบการพยาบาลแบบสนับสนุน และให้ความรู้เพื่อส่งเสริมการตรวจเต้านมด้วยตนเองของกลุ่มสตรีวัยทำงานกลุ่มอื่นๆต่อไป

5.5 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ และการให้เอกสารแผ่นพับมีผลทำให้การตรวจเต้านมด้วยตนเองเพิ่มขึ้นเช่นกัน ดังนั้นควรมีการศึกษาถึงผลระยะยาวของการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ และการให้เอกสารแผ่นพับเพียงอย่างเดียว ต่อการตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ในช่วง 6 เดือน และ 12 เดือนต่อมา เพื่อศึกษาถึงความยั่งยืนของพฤติกรรมตรวจเต้านมด้วยตนเอง

2. ควรมีการศึกษาวิจัยในสตรีวัยทำงานในสถานที่ทำงานอื่นๆ เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ไปใช้อ้างอิงกับประชากรต่อไป

3. ในการศึกษาครั้งต่อไป ควรมีการพัฒนารูปแบบของการให้การพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ให้มีความคุ้มค่าและคุ้มค่าในการเข้าไปให้การพยาบาลในลักษณะของการบริการเชิงรุก โดยอาจมีการสอดแทรกการส่งเสริมสุขภาพในด้านอื่นๆในแต่ละครั้งของการให้การพยาบาลตามความต้องการของผู้รับบริการร่วมด้วย

4. จากปัญหา/อุปสรรคในการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และจากการช่วงเวลาที่ห่างออกไปทำให้การตรวจเต้านมด้วยตนเองของกลุ่มตัวอย่างลดลง ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรหาวิธีการอื่นๆทางการพยาบาลภายใต้ระบบการพยาบาลแบบสนับสนุนและให้ความรู้ เพื่อส่งเสริมให้สตรีที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมมีการตรวจเต้านมด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เช่น การสร้างเครือข่ายกลุ่มย่อยในโรงงานให้ช่วยกันเตือน/กระตุ้นภายในกลุ่มสตรีที่ทำงานในโรงงาน